

Hans Liman

REGISTERBLAD
1986-03-06

RIKSINTRESSANT NATURMILJÖ, ÖSTERGÖTLANDS LÄN

Nr NRO 050 34, SMEDSTORP

YDRE KOMMUN

KARTA: 7F SO

MITTPUNKT: 7F 4f 41

AREAL: 85 ha

NATURGEOGRAFISK REGION: 13 Sydsvenska höglandets centrala och östra delar.

INTRESSEASPEKTER: K, B

URVALSKRITERIER: A

VÄRDEOMDÖME: Smedstorp med sina unika byggnader och ålderdomliga odlingslandskap utgör en synnerligen värdefull natur-kulturmiljö utan motstycke i Östergötland.

OMRÅDETS HUVUDDRAG: Smedstorps by omges av ett småkuperat odlingslandskap med ålderdomlig prägel. Odlingsmarken utgörs till övervägande delen av betesmarker. Åkrarna och en stor del av de nuvarande betesmarkerna är röjningar i block- och stenrik morän. Odlingsrösen och stengårdsgårdar är vanliga. Kring byn finns gott om hamlade träd. En hävdad slätteräng finns även.

Smedstorps by är en sk dubbelgård, där manbyggnaden är en tvåvåning tvillingstuga som tillsammans med de två flankerande raderna med ekonomibyggnader och den tvärställda ladugården bildar ett slutet rum med götisk gårdsform. Byn är unik genom det stora antalet ekonomibyggnader från 1700- och 1800-talen, då var bod hade sin funktion. Sålunda finns till varje gård bl a visthusbod, snickarbod, stall, fähus m m. Samtliga byggnader är knuttimrade och opanelade. Söder om Smedstorps by finns ett par järnåldersgravfält.

FÖRUTSÄTTNINGAR FÖR ATT OMRÅDETS NATURVÄRDEN SKALL

BIBEHÅLLAS: Naturvärdena kommer att bestå om kulturlandskapet hävdas genom åkerbruk, bete och slätter och om området undantas från bebyggelse, igenplantering av öppen mark samt handelsgödselspridning i ångar och hagar.

PLANERING OCH SÄKERSTÄLLANDE: Länsstyrelsens naturvårdsplan 1983: Ydre kommun nr N 33. Naturvärdesklass III.

Ydre kommunöversikt 1977:Rn 6 med riktlinjen: Ingen ytterligare bebyggelse är lämplig.

Naturvårdsprogram för Ydre kommun, 2002.

Smedstorp är kulturresevat.

OMRÅDET BERÖR RIKSINTRESSANT KULTURMILJÖ: nr K E 22 Smedstorp

OMRÅDET BERÖR RIKSINTRESSANT FRILUFTSMILJÖ: -

OMRÅDET INGÅR ÄVEN I: -

REFERENSER: Länsstyrelsen i Östergötlands län: Natur- och kulturmiljöer i Östergötland. - Linköping 1983.

Ydre kommun: Kommunöversikt. - Österbymo 1977.

Naturvårdsprogram för Ydre kommun, 2002.